

Světový den recyklace: Cirkulární ekonomika přináší firmám řešení problémů s drahou energií a inflací

18.3.2024 - Petr Lesenský | Dýcháme

Cirkulární ekonomika už není jen teoretický koncept, ale reálný nástroj, podle něhož čím dál více firem a měst hospodaří.

Hlavní snahou je snižovat množství vyprodukovaného odpadu v oběhu a ten zbylý recyklovat. Význam tohoto principu připomíná Světový den recyklace, který připadá na 18. března. Přejít na oběhové hospodářství pro firmy znamená nejen zelenější přístup, ale také ekonomický zisk. Díky efektivnějšímu využívání zdrojů a prodlužování životního cyklu produktů mohou firmy snižovat náklady, což pro řadu společností v době inflace a drahých energií představuje zásadní strategický cíl. Letos se prosazují i nové cirkulární business modely.

Cirkulární hospodářství klade důraz na výrobu kvalitních výrobků z udržitelných zdrojů, které disponují dlouhým životním cyklem, po jehož skončení mohou být opětovně využity prostřednictvím recyklace. Podle posledních průzkumů Eurostatu přibližně jen desetina materiálů použitých při výrobě v Evropské unii pocházela z recyklovaných odpadních materiálů. Přejít firem na tento způsob hospodaření je tedy zatím velice pozvolný. Převážně se soustředí na vhodné nakládání s odpady, přitom je ideální cirkulární ekonomiku zapojit do celého procesu výroby.

„Firmy se nyní potýkají se složitou ekonomickou situací – inflace, drahé energie, nedostatek pracovních sil, proto se snaží šetřit a řešením je i cirkulární ekonomika. Všechny investice do úspor musejí dávat ekonomický smysl, zvláště v současné době velmi nelehkého podnikatelského prostředí. Největšími překážkami zavádění cirkulární ekonomiky je dle názoru některých nedostatek pracovních sil, informací a zkušeností,“ popisuje **Eva Svobodová**, členka představenstva a generální ředitelka **Asociace malých a středních podniků** (AMSP ČR). Jak vyplývá z průzkumu asociace, téměř tři čtvrtiny malých a středních podniků buď již principy cirkulární ekonomiky mají ve své strategii implementovány, nebo to plánují.

S přechodem na cirkulární hospodářství pomáhá i společnost REMA Systém v rámci projektu Zelená firma či Zelená škola. Zapojeným partnerům nabízí vedle bezplatného zpětného odběru elektrozařízení i poradenství a odbornou podporu v oblastech nakládání s odpadním elektrozařízením a platné legislativy. *„V loňském roce jsme začali jako první organizovat sérii seminářů, které mají firmy motivovat ke zvýšení zavádění aktivit spadajících do oběhového hospodářství. Největší výhodou tohoto konceptu je sdílení informací a zkušeností mezi podniky. Navíc jsme inovovali náš edukační program pro děti od mateřských škol až po deváté třídy. Právě vzdělávání mladé generace v oblasti recyklace a správného nakládání s elektroodpadem je cesta, jak situaci zlepšit,“* vysvětluje **Lydia Stanková** ze společnosti **REMA Systém**. Ta uvádí cirkulární ekonomiku do chodu a díky sběru vysloužilých elektrozařízení a jejich šetrné recyklaci významně přispívá k ochraně přírody a opětovnému využití drahých materiálů.

Nákup spotřebičů nahrazují například pronájmy

Místo lineárního modelu „vyrobit, použít, vyhodit“ oběhové hospodářství vyzývá k modelu „vyrobit, použít, opravit, znovu použít a teprve pak recyklovat“. Zaměření firem na cirkulární ekonomiku není

pouze etickou povinností, ale také strategickým krokem směrem k udržitelnější budoucnosti. Soustředit se pouze na třídění nestačí. Letošní rok přináší nové strategie, které mohou výrazně změnit například právě množství vyřazeného elektrika.

Společnosti mohou například místo prodeje elektroniku spotřebitelům za poplatek pronajímat. Jakmile zařízení dosáhne své maximální životnosti, výrobce zařízení odevzdá k recyklaci kolektivnímu systému. „Tyto nové cirkulární business modely, ve kterých se nejedná jen o nákup elektrospotřebiče, ale také pronájem nebo sdílení, jsou významným pomocníkem v této situaci. Dokážou totiž zajistit větší návratnosti vzácných kovů a materiálů používaných technologií. Souvisí s tím i využití digitálních pasů, které udávají informace o opravitelnosti či správném nakládání s materiály při likvidaci,“ říká **Michaela Kloudová**, ředitelka **Institutu cirkulární ekonomiky**.

Čím dál více je kladen důraz i na takzvaný ekodesign, kdy se už při samotném vývoji produktu přemýšlí nad jeho dopadem na životní prostředí. Výrobky jsou jednak navrhovány s minimálním množstvím surovin a energií potřebných k jejich výrobě, jednak tak, aby bylo možné je snadno demontovat, prodloužit jejich životnost a recyklovat jejich součástky.

Největší hrozbou je právě elektroodpad

Elektroodpad patří mezi nejrychleji rostoucí odpad na světě. A není se čemu divit, poptávka po nových elektrozařízeních neustále roste. Ke zvýšené spotřebě přispívají zejména firmy. Ročně se ho přitom ve světě vytrídí jen necelá pětina.

„Například u mobilních telefonů dochází k jejich obměně podle statistik jednou za dva až tři roky, a to nejen kvůli opotřebení, ale i z důvodu rychlého vývoje technologií. Naprostou většinu materiálů z mobilních telefonů lze sice velmi úspěšně recyklovat, problém je však v chování spotřebitelů, kteří již nepoužívané telefony netřídí, ale ponechávají si je doma pro případ, že by je někdy v budoucnu mohli využít,“ říká **Zuzana Holá**, ředitelka komunikace a udržitelného podnikání společnosti **Vodafone Czech Republic**.

Odběr a recyklace elektroodpadu jsou klíčové jak z hlediska ochrany životního prostředí, tak udržitelného využití cenných surovin, které se při výrobě elektroniky používají. „Abychom dosáhli skutečného pokroku v této oblasti, je nezbytné správně zpracovávat odpad a rovněž mapovat vstupní zdroje. To nám umožní identifikovat potenciál pro úspory surovin již na začátku životního cyklu produktu. Jedině pak je recyklace plně efektivní,“ doplňuje ke Světovému dni recyklace **David Chytil** ze společnosti **REMA Systém**.

<https://www.dychame.cz/svetovy-den-recyklace-cirkularni-ekonomika-prinasi-firmam-reseni-problem-u-s-drahou-energii-a-inflaci>